

L'hidrogen, per la seua condició d'energia neta, que es pot utilitzar com a combustible o transformar en electricitat, i per la seua capacitat d'emmagatzemar energia verda, obre un escenari amb un gran potencial a les comarques amb més cultura energètica de la província, però les Terres de l'Ebre necessiten implicar-se i ser protagonistes si no volen esdevenir un cop més un mer subministrador.

L'hidrogen verd: la revolució per a fer a les Terres de l'Ebre

Terres de l'Ebre Òscar Meseguer

La Plataforma Hidrogen Verd Catalunya Sud, formada per un centenar d'institucions i liderada per la Universitat Rovira i Virgili (URV), pretén captar diners dels fons europeus New Generation EU per a convertir oficialment tant el Camp de Tarragona com les Terres de l'Ebre en una vall de l'hidrogen, amb l'objectiu principal d'assegurar la transició energètica amb vista al 2050. Una transformació a tots els nivells -també en el transport a mitjà i llarg termini- però de forma imminent en l'àmbit de la potentíssima indústria petroquímica del Tarragonès. L'hidrogen (H₂), que s'obté separant-lo de l'oxigen (O₂) en trencar les molècules d'aigua (H₂O) a través de l'electròlisi, és una substància que servix per a emmagatzemar energia, la qual cosa permet abordar el gran dèficit de les centrals d'energia renovable, que no poden acumular la que produeixen i l'han d'injectar directament a la xarxa. L'energia emmagatzemada es pot alliberar posteriorment de manera controlada i transportar-la, i es pot utilitzar per a generar electricitat o com a combustible. Segons dades de l'Institut Català d'Investigació Química (ICIQ), amb seu al campus de la URV a Tarragona, cada quilo d'hidrogen equival a 2,8 quilos de gasoil, 2,62 de butà i fins a 6,09 de metà. També es pot usar com a element en processos químics per a generar nous productes, i aquí rau el seu ús actual i la necessitat que ja tenen avui, més enllà de la revolució energètica que ve, les empreses químiques tarragonines, que actualment fan l'electròlisi a partir de combustibles fòssils com el petroli, la qual cosa genera grans quantitats de CO₂. El subproducte es coneix en este cas com a hidrogen gris i el futur de la química -la mateixa que es va desplegar i desenvolupar gràcies al minitransvasament d'aigua de l'Ebre a partir de la dècada dels 80- està en joc perquè el sector s'ha de reconvertir davant el compromís co-

munitari de reducció d'emissions contaminants. **"Sense hidrogen verd hi haurà més CO₂, més impostos, i per tant pèrdua de competitivitat i possible deslocalització de les plantes"**, alertava el gerent de l'Associació Empresarial Química de Tarragona (AEQT), Juan Pedro Díaz, en declaracions recollides per l'Agència Catalana de Notícies (ACN).

Per a substituir els combustibles fòssils cal energia verda, principalment a partir de plantes eòliques i fotovoltaïques, i la realitat actual concentra estes centrals a les Terres de l'Ebre i a la Conca de Barberà, on l'últim decret de les renovables aprovat pel govern català a finals del 2019, tot i tenir la intenció de diversificar la pressió eòlica per tot el país, va redoblar l'aposta dels promotors pels territoris amb més sol i vent, cas de les comarques ebrencques. Això ha reactivat els moviments socials contraris a la concentració de projectes eòlics i ara també fotovoltaïcs, sobretot per l'impacte paisatgístic que suposen.

En este context, es podria donar el cas que l'hidrogen es produís al districte eòlic ebrenc per a ser consumit als grans polígons petroquímics, fet que propiciaria com una espècie de segon minitransvasament, el de l'hidrogen, que se sumaria al fins ara inqüestionable de l'aigua. **"És una iniciativa que sorgix de la URV i del Camp de Tarragona. Les Terres de l'Ebre som URV i i ens hem de sentir inclosos, però ara per ara és evident la manca de projectes en comparació amb el Camp de Tarragona, d'on sorgix realment la necessitat"**, admet la vicepresidenta del Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (Copate) en matèria energètica, la terraltina Marta Fornells. **"Ho hem de convertir en una oportunitat"**, puntualitza. Així, per a matisar el risc que el tren només esquixe el territori i s'aprofundeixca en els greuges endèmics cap a les comarques que realment són al sud del país, hi ha diferents escenaris a considerar. D'un costat,

Imatge d'un parc eòlic de la Terra Alta i -a la dreta- del polígon petroquímic nord del Tarragonès. / ARXIU / ACN

El territori ha de generar projectes beneficiaris de la Vall d'Hidrogen Catalunya Sud si no vol que l'impacte es concentre al Camp de Tarragona

Amb la realitat actual, el districte eòlic ebrenc subministraria l'hidrogen per a ser processat i consumit als grans polígons petroquímics

"De Tarragona sorgix la necessitat, però nosaltres ho hem de convertir en oportunitat"

Marta Fornells
VICEPRESIDENTA COPATE

"El territori ha de marcar perfil. No podem permetre un altre minitransvasament"

Jesús Álvarez
VICEPRESIDENT CONSELL
COMARCAL DE LA
RIBERA D'EBRE

si les Terres de l'Ebre volen efectivament participar de la revolució de l'hidrogen verd, han d'impulsar projectes que el tinguin com a element bàsic. Això suposa noves implantacions o usos industrials que utilitzen l'hi-

drogen -ara mateix no hi ha cap consumidor a les Terres de l'Ebre-, però també i, així com la generació, acumulació o venda d'hidrogen en les anomenades comunitats d'autoconsum energètic que en breu estan cri-

dades a constituir empreses privades i particulars, amb la cooperació de les institucions públiques.

HIFE I BALFEGÓ També inclou la renovació de la flota de vehicles públics o de grans empreses, primer, i de vehicles privats més a llarg termini. Segons revela el coordinador de la Plataforma Catalunya Sud, Jordi Cartanyà, la companyia d'autobusos Hife o la tonyinaire Balfegó es volen abastir en el futur de vehicles que funcionen amb hidrogen.

"Per a fer hidrogen es necessiten dos coses: aigua i energia verda. Aquí estem ben servits de molins, quan en canvi a Tarragona no tenen aigua [la química s'abastix en bona mesura de l'aigua de l'Ebre a través del CAT]. Nosaltres hauríem de ser el motor de l'hidrogen. O ens omplirem de molins perquè facen l'hidrogen verd a Tarragona?", es pregunta Jesús Álvarez, regidor de Serveis i primer tinent d'alcalde de Móra la Nova i vicepresident del Con-